

REMISSVAR

Datum
2020-09-21Vårt diarienummer
KV 2020-9994

Justitiedepartementet

Utkast till lagrådsremiss Ökad ordning och säkerhet i frivården

Er beteckning Ju2020/02541/L5

Kriminalvården välkomnar det förslag som lämnas i utkastet till lagrådsremiss. Den föreslagna lagstiftningen framstår som både nödvändig och ändamålsenlig och myndigheten instämmer i vad som anförs i utkastet om att de utökade möjligheterna kommer att fungera som ett värdefullt komplement till de åtgärder som myndigheten idag kan vidta. Kriminalvården har också under lång tid påtalat behovet av utökade möjligheter för att kontrollera besökare vid frivårdskontor, inte minst för att myndigheten som arbetsgivare ska kunna upprätthålla en säker arbetsmiljö.

Kriminalvården kan med säkerhet fastslå att säkerhetskontroll i vart fall i viss omfattning och för vissa frivårdskontor kommer att behöva utnyttjas. Kostnader med anledning av den nya lagstiftningen kommer därmed otvivelaktigt att uppkomma.

Kriminalvården lämnar följande synpunkter på lagens utformning och kostnader.

Synpunkter på lagens utformning

Det saknas anledning att direkt i den föreslagna lagen om säkerhetskontroll på frivårdskontor ange vilken befattningshavare som är behörig att fatta beslut om säkerhetskontroll (i förslaget omnämns ansvarig kriminalvårdschef). Förslaget i 2 § första stycket motsvarar i princip vad som gäller enligt lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol. Sådan säkerhetskontroll ska beslutas av domstolens chef. Chefen över en domstol är emellertid också myndighetschef, vilket inte är fallet för en kriminalvårdschef. Enligt Kriminalvården har det inte kommit fram några särskilda skäl för att frånga den ordning som normalt gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen, nämligen att det är myndighetens ledning som beslutar om de närmare föreskrifter som behövs angående delegeringen av beslutanderätt inom myndigheten (jfr 4 § 2 myndighetsförordningen [2007:515]). Beslutanderätten när det gäller säkerhetskontroll bör därför i stället regleras i myndighetens arbetsordning.

Kriminalvården anser därför att 2 § första stycket i sin helhet bör utgå. Om en sådan åtgärd vidtas uppkommer behov av följdändringar i 4, 9 och 10 §§ i vilka även hänvisningarna till 2 § ska utgå.

Särskilt om Kriminalvårdens kostnader

I utkastet till lagrådsremiss anges att förslagen i sig inte medför några kostnader eftersom möjligheten till säkerhetskontroll på frivårdskontor inte behöver utnyttjas. Enligt Kriminalvården kan det dock med säkerhet fastslås att säkerhetskontroll i vart fall i viss omfattning och för vissa frivårdskontor kommer att behöva utnyttjas, bl.a. för att kunna garantera arbetsmiljön för anställda inom frivården samt för att säkerställa att besökare kan känna sig trygga och säkra i

REMISSVAR

Datum
2020-09-21

Vårt diarienummer
KV 2020-9994

myndighetens lokaler. Kostnader med anledning av den nya lagstiftningen kommer därmed otvivelaktigt att uppkomma.

Eftersom de risker som lagförslaget avser att förebygga i många fall kan uppkomma förhållandevis skyndsamt finns det sannolikt ett behov av att i förhand utrusta samtliga frivårdskontor med den tekniska utrustning som är nödvändig för att utföra säkerhetskontroll. Lokalerna måste också anpassas bl.a. för att tillskapa utrymmen i vilka manuell visitation kan utföras samt förvaringsutrymmen för otillåtna föremål. Det tillkommer vidare ökade kostnader för den personal som ska utföra säkerhetskontroll. Sådana kostnader kan antas komma att variera mellan de olika frivårdskontoren och avgörs närmast av de särskilda förutsättningar och behov som gäller för ett enskilt verksamhetsställe.

Mot bakgrund av ovanstående kan det således inte anses vara klarlagt hur Kriminalvårdens kostnader kommer att påverkas av den föreslagna lagen om säkerhetskontroll på frivårdskontor. Förslaget måste även beaktas i förhållande till redan genomförda reformer samt andra föreslagna lagändringar som påverkar frivårdens verksamhet (jfr exempelvis prop. 2019/20:118 angående ungdomsövervakning och prop. 2018/19:77 om förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning). Den samlade kostnadseffekten av de uppgifter som påförs frivården medför med största sannolikhet ett behov av ökade resurser till denna verksamhet. Det kan därmed finnas anledning för Kriminalvården att återkomma i denna fråga i samband med kommande budgetdialog.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren efter föredragning av verksjuristen Henrik Holmström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit direktören för frivård, häkte och anstalt Lennart Palmgren, säkerhetsdirektören Kenneth Holm och chefsjuristen Caroline Oredsson.

Martin Holmgren